„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторницом на по табака

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 110. У Новом Саду у уторак 19. (30.) јула 1883. ГОДИНА XVIII.

Нови Сад, 18. јула.

— **Мађари** певају непрестано о некој своју народној просвети, о **културној мисији**, која им на **истоку** припада. Та ето је не давно и министар Калаји држао о томе предавање у мађарској научној академији. С тога они на окрајцима Угарске, где живе друге, не мађарске народности, подижу просветне заводе са чисто мађарским карактером, довлаче мађарску интелигенцију, покрећу и оснивају мађарске листове. Тиме оће они да покажу, или бар да задобију културну надмоћ над осталим народима. Но у ствари су све те личности само агентуре и агенти за политичну пропаганду, за деструкцију домаћег народносног елемента. Па каква су подла и ниска средства, којима се ти навови — носиоци културе у постизавању свога задатка служе! Сама лаж и потвора! А ко се оваквим средствима служи, тај се понижава до најподлијег денунцијанта. И код нас овде у Новоме Саду има један, товорс културни центрум мађарски, где би требало да је огњиште просвете и науке, а оно је више склониште људи споменуте врсте. Овде имаде мађарска гимназија, која је с тога подигнута да парализује уплив српске гимназије. На тој гимназији има професора, који се више баве политичном пропагандом, него оним, што им је позив. Ти професори уређују и један листић, који је складиште најнижих денунцијација. И најновији број тога листа донео је опис Бранкове светковине онак , како само подлост и пакост могу коме у перо диктирати. Писац оће силом да ту чисто културну свечаност начини полититном демонстрацијом. У својој занешености долази у противуречија. Час су му овације већ гадне, што су претеране, час му је свечаност слаба и више смешна. Што је својим рођеним очима видити, и рођеним ушима чути могао, — то друкчије казује, него што је било. По истоме писцу уредник овога листа држао је политичан говор на Стражилову, који је истога дана у „Застави“ у црном оквиру изишао. Свако већ знаде, да су чланак у „Застави“ од онога дана и говор М. Димитријевића две разне ствари, и да у говору М. Димитријевића нема ни спомена о политици, — и опет се намерно изврће и просто лаже. И то чини лист, који у Н. Саду излази, и људи, који овде на лицу места живе. Такви људи заслужују заиста као прости денунцијанти просто презрење својих суграђана. И са лажима и денунцијацијама оће да се врши неки културна мисија!? Жалосна је то мисија заиста, а биће још жалоснији резултати! На основу лажи и денунцијација није још ни један народ оснивао свој напредак. Господа, која овим денунцијантима за леђима стоје, нека добро промисле, да се велики морални задатци нису нигда неморалним средствима постизавали! Време ће показати ко има право.

— Довнајемо да је карловачки одбор у једној од задњих седница својих решио да се од идуће године заведе и у будуће од год до год

Док се поје док се винце пије
Док се коло око свирца виje
Докле срце за срцем уздише

слави на Стражилову успомена на пренос земних остатака фрушкогорског славуја, нова народна светковина: **Бранков-дан**. Светковина ова обављаће се оне недеље, која буде најближа дану 10-ог јула, било сад да та недеља дође пре или иза овога дана.

Решењем овим задовољио је карловачки одбор општој народној жељи и ми му у име народа на том од срца захваљујемо.

Овом приликом не можемо а да не изречемо јавно признање честитом грађанству карловачком, које је својим гостољубљем у знатној мери допринело да светковина преноса земних остатака Бранкових што свечаније обављена буде. Евала им свима без разлике!

Телеграфски поздрави

о свечаности преноса земних остатака бранкових 10. јула 1883.

(Наставак.)

Лесковац, 10. јула. Не могући лично одати поштовање самртним остатцима неумрлог песника „ђачког растанка“ поздрављамо вас браћо на светковини кличући са границе слободног Српства: Слава Бранку Радичевићу! Још не испуњена Бранкова и народна жеља да бог даде испунила се скорим у сретном виђењу српске браће на Косову! — Пера Велимировић, др. Ђока Петровић, Милан Свирчевић, Илија Тодоровић, Јован Смедеревац, Ђура Бранковић, Ђорђе Алексић, Димитрије Адамовић, Димитрије Ристић, Димитрије Протић, Пера Поповић, Ђока Јовановић, Мица Хаџи Костић, Г'лигор Поповић.

Липик, 10. јула. Данашњи звук фрушкогорских звона, који одјеком својим прати Србу милог покојника до гроба, одјекује у срцу српског народа: да ће се данас испунити последња жеља предрагог покојника. И ми из даљине бацамо груду земље на вечну кућу Бранкову. Лака му црна земља а вечна успомена у народу српском! Нека му се име спомиње док је Срба и гуслара! — Светозар Веселиновић Винковци, Никола Гамирчек, Бранко Ивановић, Фрања Гамирчек митровчанин, Нешковић новосађанин, Крчединац панчевац, Миле Машлек крајишник, Г. Гавела.

Липиска, 10. јула. Ђаци славенских народности у Липици поздрављају срдачно данашњу народну светковину и придружују јој се у духу са најдубљим саучешћем. Живио српски народ! Вечни спомен славном и неумрлом песнику Славенства. — Академичко друштво.

Лондон, 10. јула. Честитамо вам прославу преноса костију неумрлог песника. Слава Бранку! — Hardy, Patterson, Moveny, Pavichios (Павичић?) Nedios (Недић?)

Неготин, 10. јула. Поздрављамо светковину неумрлога генија песника Бранка! Протс: Димитрије Милојковић, Обрад Михајловић; свештеници: Анта Милосављевић, Јован Станојевић, Алекса Мијатовић, Милосав Милојковић, Алекс. Михајловић, Ђорђе Станковић, Милан Лазаревић, Михајло Марковић, јеромонах Хрисант и Алекса Петровић протођакон из Београда.

Неготин, 10. јула. Слава праваку песнику! Мир нека је костима његовим! Част српском народу и прегаоцима, који песникове кости избавише из туђине! Слава неумрлом Бранку! — Милован Маринковић, Васа Абжић, Јован Русимовић, Ђока Никић, Ника Димић, Мита Шумкарац, Пера Ђорђевић.

Незника, 10. јула. Бранко! твојој успомени вечна слава! — Опћина Незника.

Огулин, 10. јула.

Песмом си народ у коло звао,
Народ ти се радо одазвао,
На гробу ти сложно коло заиграо,
Твој дух вечни му правац дао.

Слава! — Срби огулински.

Огулин, 10. јула. Осим Ловћена сва брда и планине словенске и српске те и наш Велебит и Капела завиде слави Стражилова, а ми на то клинујемо: пошљи боже искру духа Бранковога, па да задане и наше крше и врлети, не би ли и под њиховим осјенима једно јутро нови Бранко освануо. — Српкиње плашчанске.

Одеса, 10. јула. Срцем с вами! Штовање и слава великом песнику Бранку. — Гојвић, Лазић.

Осек, 10. јула.

Благо теби наше Стражилово красно,
Данас ти просијну друго сунце јасно,
Ти нам Бранку даде боравиште бајно,
А он ти донесе своје име сјајно.
Чувај вјечно кости дичног српског сина,
То је мило благо знај Србима свима.

Др. Суботић.

Оточац, 10. јула. Будиоцу народног духа, генијалном песнику: Слава! Оживљавала наш мисао Бранкова, а крепио нас дух његов. Боже дај! — Лалић, Јелић.

Огулин, 10. јула. И ми са гроба славног владике Јакшића, што нас је великих и малих, старих и младих, пристајемо уз вас опште одушевљености глас. Слава Бранку и његовим смртним остатцима обновљеном гробу! Његовог преносног дана, свечарима његове мисли и пјесме, на гробу му сакупљеним поштоватељима, наш братски срдачни поздрав. — Срби плашћански.

Оточац 10. јула. Српска ђачка омладина у Оточцу кличе: Слава дичном песнику „ђачког растанка“!

Оточац, 10. јула. Слава духу Бранка Радичевића! Живили родољубиви покретачи и учестници племенитога дела, којим испунише Бранкову жељу и осветлаше образ српскоме роду! — Машић парох, Влајсављевић учитељ, Обрадовић, Дане Вуксан, Машић бележник.

(Наставиће се.)

Венци

који су положени били на сандук земних остатака Бранка Радичевића.

(Наставак.)

41.) Диван венац од вештачког цвећа са дугим свиленим тракама и у сребру извезеним натписима: „Просветна задруга Српкиња у Ст. Бечеју“ — „Народном песнику.“

42.) Лавор венац са дугим тракама од беле свиле. На једној траци стоји: „Српско вуковарско певачко друштво „Јавор“ а на другој: „Песнику Бранку Радичевићу“ и даље:

„Што си пево неће пропанути
Након тебе оће останути.“

43.) Врло леп венац од вештачког цвећа са великим тракама од беле рипс-свиле и златни натписи: „Кикиндска женска задруга“ „Неумрлом Бранку“.

44.) Зелен лавор-венац са великим тробојним тракама од тешког рипса и златним рујтама. На тракама златом извезено: „М. Јовановић, С. Димитријевић“ (Карловкиње) „Песнику Омладине.“

45.) Укусно оплетен венац од свежега цвећа са дугим тракама до тешке беле свиле и златним натписима: „Софија, Катица и Јулка Локићева из Госпођинаца“ — „Песнику Бранку Радичевићу“.

46.) Леп вештачки лавор венац с ружама вештачким и великим белим свиленим тракама и свиленим рујтама. На тракама стоји златни слови: „Српска црквена тамишварско-градска општина“ — „Неумрлом Бранку Радичевићу.“

47.) Лавор-венац са дугим тракама од тешке беле морантик-свиле и златним натписима: „Вршачко српско црквено певачко друштво“ — „Покојном песнику Бранку Радичевићу“.

48.) Дивно сложен венац од вештачког цвећа са дугим тракама од беле морантик-свиле. На једној траци пише златни слови: Сегединске српске женске задруге чланови“ а на другој: „Бранку Радичевићу песнику српском.

49.) Врло леп венац од вештачког цвећа са плавим морантик тракама и златним рујтама. На тракама налазе се црни натписи: „Чаковачка српска црквена певачка задруга“ — „Омиљеном песнику Бранку Радичевићу, јула 1883.“

50.) Диван венац од вештачког цвећа са великим тракама од беле морантик-свиле и свиленим рујтама. На једној траци стоји црни слови: „Српско црквено певачко друштво у Ковину“ а на другој: „Неумрлом Бранку“ и даље:

„Много хтео много започео
Час умрли њега је помео.“

51.) Зелен лавор-венац са лепим белим свиленим тракама и златним рујтама. На тракама наштампано је златни слови: „Томашевачке Српкиње“ — „Неумрлом песнику Бранку Радичевићу.“

(Свршиће се).

Политички преглед.

Гроф Калноки, који је био у Гастајну, да утврди, где ће се владалац аустро-угарски са царем Виљемом састати, одликован је највишим немачким орденом црнога орла. Овај чин задоста посведочава, не само да су односи између Аустро-Угарске и Немачке врло пријатељски, него да је и Калнокију за руком испало, да разгони све оне сумње, кроз које је из Берлина на некадањег аустро-угарског посланика на руском двору гледано. Кад поред свега тог хоће „П. Лојд“ да докаже, да овај састанак неће имати никакове политичне циљи, онда изриче нешто, чему се и сам смеје. Састанке приватне природе не приуготовљавају шефови спољног звања, а када их они приуготове, па за то још и орденом црног орла буду награђени, онда свако и без „П. Лојда“ знаде, да је политичка циљ овоме састанку не само одвећ важна, него да је стари Виљем већ у напред постигао све оно, о чему ће на том састанку у Салцбургу речи бити.

ГГ. Великохрвати Мишкатовић и Павлиновић нису ни мало среће имали са последњим тумачењем свога сна о „Великој Хрватској“. Баш с оне стране, на коју је ово тумачење пре свију адресовано било, насмејали су се сити великохрватским сањаријама. Ни изглед, „да би Велика Хрватска најсигурнији бедем био против опасном панславизму“ није могао пријатеље у Вечу и Будим-Пешти ни толико примамити, да бар с колико толико озбиљне учтивости проговоре коју о томе лепом сну. Шта више, дочим су Вечлије одговориле на његга затварањем далматинског земаљског већа, вели „П. Лојд“, да је до „Велике Хрватске“ још далеко, врло далеко, јер јој по његовом скромном мишљену не достају за сада само још земља, народ, политичка нужност и — нешто мало ситних пара. Ово је доиста доста јасно речено, тако јасно, да би и најдремљивијег сањалицу са суштом јавом требало да измири.

Српска влада није се још решила, хоће ли **велику** или **малу**, односно редовну **скупштину** сазвати. Све вести, које су се у последње доба о томе разносиле и сазив велике скупштине наглашавале, одмах су за тим демантоване. Но судећи по томе, да се не демантује она вест, која јавља, да се у српском министарству живо ради на пројекту новог устава, могло би се инак помислити, да је влада склона, под извесним приликама решити се за велику скупштину. То ће свакаго зависити од тог, да ли ће данашња влада имати изгледа, да у великој скупштини себи већину осигура. Досадањи избори за то врло мало наде дају, ако се међу тим не обистини вест која се у владиним круговима подржава и по којој би јагодински округ са више других округа из радикалног у табор владине странке прешао био. Међу тим, за сада би најзанимљивије било питање, у коме би правцу ревизија устава испала. О томе се „Видело“ још није изјаснило, а требало би, да је то до сад већ учинило било, кад се у министарству на пројекту новог устава „живо ради.“ Судећи по једној београдској кореспоненденцији „П. Лојда“ изгледа, као да би влада досадањи устав из **темеља хтела да преиначи**. У реченој кореспонденцији особити нагласак удара се на то, да је устав од године 1869. све **интелигентне елементе из скупштине искључио**, даље се означује идеја, која је у скупштину **владине заступнике „ушверцовала“, монстрезном**. Претпостављајући, да је овај допис инспирован, а то с обзиром на данашње прилике у Србији свакако претпоставити морамо, то би дакле два главна момента ревизије већ наговештена била. Припуштање интелигенције законодавству и укинуће владиних заступника биле би те две кардиналне поправке на уставу и сумње нема, да би тим наређењем не само давнашња жеља, него и право најмеродавнијих слојева народних једва једном испуњено било. Но ту се даље спомињу и две коморе, од којих би једна горњу кућу сачињавала. Не знамо којим би разлозима влада ову установу оправдати могла, ал да српске прилике поред устава, који би се на здравим конституционалним начелима оснивао, систему двеју комора ни с које стране не изискују, у томе ће се, мислили би, све странке у Србији лако сложити. Шта више, ако смо добро извештени, онда и на **најмеродавнијем** месту влада мнење, да ће Србији са једном комором бити најбоље послужено. Свакако би време било, да чујемо, како полузванична прекосавска штампа целу ту ствар схваћа, ако је дописник „П. Лојда“ о ономе, што је писао, и добро обавештен био.

Дневне новости.

(**Сѐло с певањем у Карловцима.**) Певачко друштво у Карловцима приређује сутра, на св. Илију, сѐло с певањем у башти тамошње српске читаонице. На сѐлу овом певаће се: 1. „Што ћутиш, Србине . . .“ (збор). 2. Тија ноћи . . .“ (четворопев). 3. „У бој!“ (збор). 4. Двопев. 5. „Богови силни . . .“ (збор). 6. „Гусле моје“ . . .“ (соло уз збор). 7. „Падајте браћо“! (збор). **Чист приход употребиће се за набавку стаклених ормана за Бранкове венце. Добровољни прилози примају се са захвалношћу.** У случају непогодна времена, држаће се сѐло у просторијама читаоничким. Почетак сѐла је у 8 часова у вече.

(**Поштовање слободне речи у Србији.**) „Срп. Нез.“ пише: Наша цензура за стране листове ради живо. Руски листови задржавају се већ месецима на пошти и неиздају претплатницима. Од неколико руских листова што смо примали, не добијамо данас скоро ни један, или ако се баш случајно забуни који број каквог руског листа, то једва да се такав случај дешава једанпут недељно. Но не пролазе боље ни остали словенски листови, нарочито „Заставу“ сваки час конфискују. То би се, најзад, још дало разумети, и ако се не слаже

са развиканом слободом Виделоваца. Али је чудновато, да су у последње време јако учестали заптови и немачких, бечких и пештанских листова: „Нов. Сл. Пресе“ и „Пест. Лојда“. Тако пре два три дана нисмо добили јутрењи лист „Пест. Лојдов“, а недавно је опет „Нов. Слоб. Преса“ морала искусити строгост београдских цензора... Је ли то последица министровог обећања да ће редакцијама политичких листова давати стране листове без цензуре?

(Лек против дифтиритиса.) Господин Меровић лекар у Петрограду држи да је пронашао лек против дифтиритиса или ангине котенозе и то роданкалијум (Kalium sulpho cyanatum.)

Он је себи задао овано питање да реши: на какву је циљ могла природа ставити у наш организам (у пљувачну) извесну количину оног отрова (роданвалија)?...

После стрпљивих научних примедаба и дугих истраживања изведе закључак да је циљ оног отрова та, да убије све инфузорије које у уста улазе средством дисања.

У редовним околностима количина роданвалија, која се налази у нашој пљувачки, довољна је да се та циљ постигне, да се инфузорије утамане. Кад се пак тело налази у ванредним околностима пљувачкин роданкалијум квари се те не може дејствовати на инфузорије, те се могу развијати и множити па проузроковати разне гушне болести особито дифтиритис.

Доктор Меровић није пропустио да своју теорију примени и то са жељеним успехом служећи се роданкалијом у опасним случајевима дифтиритиса.

Нека наши гг. доктори овај благословени проналазак испитају па употребе у грозној невољи, која за 24 сахата дечицу тамани. „Б. Дн“.

Политичке вести.

— Из Беча брзојављају, да је кнежевић Петар Карађорђевић 16. о. м. отпутовао на Цетиње.

— Српски министар рата издао је наредбу, којом се позивају све три класе народне војске, да 26. августа о. г. у смислу војеног преустројства оружје предаду.

Вест, да ће аустро-угарског посланика у Букурешту барона Мајера заменути млађи гроф Телеки не обистињава се.

— Грчки краљ посетио је на путу свом у Мљетцима краљицу талијанску.

— Немачки канцелар Бизмарк отпутовао је у купке Кисинген.

— Гроф Персано, некадањи адмирал талијански, који је изгубио 1866 год. битку код острва Љеса, умрьо је 16. о. м.

— Из Париза јављају, да је министар Шалмел-Лакур примио војеног аташеја кинеског посланства у Берлину и да га је исти уверио, да Кинеси не концентришу своју војску против Тонкинга, него само у намери, да се у случају нужде „црним заставама“ одапрети могу.

Народна просвета.

(Школа.—Књижевност.—Уметност.—Позориште.)

(„Школски лист“ бр. 13.) изишао са следећим садржајем: „Народни добротвори“ од В. „Самчево вече“ Х. Песталоције превео М. С. Кончар народни учитељ. (Наставак.) Извештај о испитима у срп. учитељској школи сомборској за 1882/3. шк. год. од Н. Ђ. Вукићевића управитеља. — „Из пастирске посланице једног епископа“ (по руском) од В. Љубомир Вујновић професор богословије, написао Задранин. Течај за учење мађарског језика у Бији (допис). Свечани спровод Бранка Радичевића. Упражњена учитељска места.

„Школски Лист“ излази 15. и последњег дана у месецу у Сомбору. Претплата на целу годину 3 ф. Још се добити могу сви бројеви од почетка године.

(Нове бугарске књиге.) Добили смо две расправе на бугарском језику, које су прештампане из бугарског часописа „Наука.“ Обе су од С. С. Вобчева. Првој је наслов: „Живзифовъ. (Животописьи просвѣтително-книжовна дѣятелность).“ Други пак „За събирането и изучуването на народнитѣ юридически обичаи.“

(„Минералогија.“) У низу књига „За школу и народ“ изишла је у накладн овдашње штампарије А. Пајевића већ десета свеска од ваљаних „почетница природних наука.“ То је „минералогија“, коју је написао Карло М. Петерс, проф. минералогије и геологије на универзитету у Грацу, а превео ју И. Душмановић, професор. Књига је украшена са 46 слика. Имаде 147 страна. Цена јој је у тврдм корицама 50 новч. Ко није учио школе и није се бавио са минералогијом, може слободно набавити ову књигу, из које ће се са поменутом науком довољане упознати моћи.

(„Павао и Виргинија“) од Бернандена де сен Пијера у преводу дра Ђорђа Дере изишао је ових дана у овдашњој штампарији Николе Димитријевића у другом прегледаном и поправљеном издању, које је још и са две слике украшено. Ово друго издање штампано је на бољој и лошијој артији. Првој врсти је цена по комаду 80 новч., другој 60 новч.

У препоруку овој књизи наводимо оно, што је немачки научењак, Александар Хумболт у II. књизи свога „Козмоса“ о њојзи рекао, и што је и преводилац у овоме издању пред самим делом навео. А. Хумболт вели:

„„Павао и Виргинија“, дело, као што га једва може да покаже која друга књижевност, није ништа друго, него природна слика једне аде у сред мора, са које се час у заштити благог неба час у снажној борби са елементима, две умиљате слике из дивље, бујне шуме као вештачки вез са цветног ћилима издижу. Овде, као и у делу „Chaumière indienne, и шта више у „Etudés de la nature“, које је на жалост пустоловним теоријама и физикалним заблудама намарађено, насликан је поглед мора, гомилање облака, хујање ветрова кроз бамбусов шипраг, лелујање ветрова високих палмових круна, са таквом истинитошћу, која се неда више подражавати. „Павао и Виргинија“, мајсторско дело Бернандена де Сен Пијера, одвело ме је у оно поднебље, где је оно и поникло. Ја сам га дуго и дуго читао: а тамо под благим сјајем јужног неба и над год би у кишовито време прелом муње на обали Оринока шуму осветлио, проникла је и мене и мога пратиоца и пријатеља Бонплана она чудна истина, са којом је она снажна тропска природа у оном маленом спису у свему онаква, каква је насликана.“

Преводилац др. Ђ. Дера, који је добар зналац француског језика, превео је ово дело са оригинала.

ПРИПОСЛАНО.*)

Велештовани г. Уредниче!

У 92-ом броју велецењ. „Заставе“ писац уводног чланка пишући о „имовној општини у Белој Цркви“, које смо и ми заступници, а чланови управног одбора од половине 1881 — до 1/2 1882 године били, вели да смо хрђаво и штетно по имовину руководили и т. д.

Не стоји то тако. Писац као да није тачан рачун о имовини водио — јер му није извештај на истини у свему основан. Ми нисмо управљали више од једне године и то од маја 1881 до маја 1882 год, Дефицит од 3000 ф. није под нашом управом већ под предшественика наших почињен. За време нашег једногодишњег руковања и рада показали смо плус од 13.000 ф. које се из књига благајника увидити даје, и о којем се и сам писац уверити може. — Није истина да смо злоупотребом поверење скупштине изгубили. Шта више, кад смо видили, да под оваковим руковањем са шумом — као што је „кшефт“ од стране неких теран — неможе поштен човек у управном одбору седети и ладнокрвно одобравати, то смо оставку дали. Скупштина ју је истина примила, али нам је уједно једногласно своју захвалу и поверење протоколарно изрекла. Из тога се види да смо свесно и поштено радили и смерали, а не као што писац вели — злоупотребу у иметку чинили.

Односно дисциплинарне истраге прам мене подписаног Ристе Јовановића не рече писац ништа, да сам оправдан, и да ми је скупштина о деловању мом такође похвалу изрекла. Исто тако не стоји кривица до мене због Бокшарових и Кунових дрва, већ до красног одборника Милоша и бившег фервалтера Мартуша с једне и Бокшара с друге стране. Та зар није и сам Бокшар у својој кући код „Пастирке“ у присуству самога писца и више њих својевољно своју грешку признао и рекао, да ја нисам томе виновник. Па над то сам писац зна, зашто се није истине држао већ ми што друго подмеће, у будуће нека пази шта ће писати. Ми у саопштају г. писца несматрамо намерно изврћање ствари јер није по свој прилици извештај тачан добио пошто није скупштинар, али у главном увето, чланак му је на истини основан. Надамо се да ће које вештије перо до који дан о последњој држаној скупштини овога месеца опширније односно стварно извешће у овоме велештов. листу на јаву изнети. — Оволико као одговор г. писцу.

Примите г. Уредниче наше велештовање с' молбом нашом да изволите истине ради ово „припослано“ у ваш велецењени лист уврстити дати.

На Ивандан 1883.

Заступник имовине за Најдан и бивши одборник
Ника Русовац.

Заст. имовне опит. Врачев-Гаја и бивши одборник
Риста Јовановић.

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво овога листа. — У.)

Јавна захвала.

Од стране управе српске више девојачке школе у Новом Саду, изјављује се овим најтоплија благонарност господи књижарима накладницима: г. Луки Јоцићу, Арси Пајевићу и браћи Поповићима на послатим, бесплатним књигама, даровима, да се о испиту поделе међу добре ученице наше. Тој дарежљивој господи, која се сваке године сећају наших ваљаних ученица изриче како управа, тако и цео учитељ. збор ове школе пред целим светом своје најтоплије признање.

У Новом Саду 5. јула 1888.

Управа
српске више девојачке школе.

Ред пловидбе
од 5. (17.) јуна 1883. до даље наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан после 1/2 5 сахата после подне.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после 1/2 5 сахати после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после 1/2 5 сахата после подне.

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у 1/2 11 сахата пре подне.

Отправништво.

Колика је вода у Дунаву под Новим Садом.

Петак	15.	јула	4 мет.	40	центимет.
Субота	16.	„	4 „	30	„
Недеља	17.	„	4 „	39	„
Понедељак	18.	„	4 „	38	„

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

КЊИЖАРА ЛУКЕ ЈОЦИЋА И ДРУГА
у Новом Саду.

НОВА КЊИГА.

Управо је сада из штампе изишао
други и последњи део књиге:

СРБИ У УГАРСКОЈ
њихова повесница, и т. д.

и разаслан је штованим уписницима. Други је део већи него први а помножен је — преко нашег и преводиочевог обећања — не само А. српским преводом са страних језика, и у I. и у II. делу; Б. Срп. народ. црквн. саборима 1874—1882. осим других бележака о новијим стварима; В. Поправкама и допунама; (где је помен и о преносу костију Бранка Радичевића) и Г. Завршном речи преводиочевом, што све износи преко пет штампаних табака, а цела је књига у четвртину већа него француски оригинал.

Остали садржај је књиге познат из пређашњих огласа.

Цена је књизи за уписнике по 1 фор. 50 н. сваки део, а за друге по 2 фор. а. вр. Штоване уписнике молимо, да пошљу новце потписаној књижари најдаље у течају месеца августа о. г., да не бисмо били приморани са књигом друго шта наредити.

У Новом Саду, о св. Илијном дне 1883.

Књижара Луке Јоцића и друга
у Новом Саду.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

На овдашњој српској православној основној школи упражњено је место учитеља за III. и IV. мушки разред. Са овим је местом скопчана годишња плата 700 фор., слободан стан и 25 фор. за огрев; осим тога имаће онај, који је вешт у перовођству и кореспонденцији, још као општински перовођа награду годишњу од 150 фор.

Молитељ мора доказати, да је Србин православне вјере, да је свршио науке са добрим успјехом, ув то да њемачки језик тачно говорити и предавати зна и да је вјешт у црквеном правилу и појању.

Молбенице обложене са потребним документима имају се најдуже до 10. августа т. г. потписаној општини послати.

Српска православна црквено-школска општина у Бањој Луци. 2—3

СТЕЧАЈ.

На место оболелог г. Александра Јанковића, учитеља у бајској српској православној вероисповедној мешовитој школи овим се расписује стечај.

Учитељ добија годишње 600 фор. а. вр. системизоване плате и 100 ф. а. вр. станарине у месечним оброцима у напред.

За укопе и парастосе нема утврђене таксе, но где позван буде, награђује се по дарежљивости дотичних.

Учитељ је обвезан децу у свима законима прописаним школским предметима и црквеном појању обучавати, у цриви при богослужењима, завештајним службама и парастосима појати и повторну школу држати.

Молитељи имају своје са нужним сведоџбама у смислу 58-ог §-а уредбе снабдевене молбенице за 4 недеље дана — рачунајући од првог увршћења овога стечаја у новинама — претседништву (др. Павле плем. Иванић) овог школског одбора послати, а уједно до реченога рока лично представши у цркви при богослужењу појати, јер ће се при избору само на таме обзир узети.

Из седнице одбора српске правосл. црквено-школске општине, држане у Бији 12. (24.) јула 1883. година.

Место отсутнога претседника
Никола Б. ђорђевић, перовођа. **Лаза Атанацковић,** потпреседник. 2—3

Оглас.

Градско заступство муниципије Митровице закључила је у својој седници од 16. јула о. г. бр. 127. да се општинска — бливу града лежећа земља и то 280 јутара оранице са зградама и 210 јутара пашњака под закуп на 5 година изда, те је дражба одређена на дан 14 (26.) августа о. г. у 9 сати пре по дне код овог градског поглаварства. —

Услед тога позивају се сви они који ову земљу под закуп узети намеравају, реченог дана код овог градског поглаварства лично предстану, или да своје писмене понуде до 25 (13.) августа о. г. овамо поднесу. —

Вадиум има 10% од понуђене односно исклицне своте ,износити, дочем се јамчевине има у готовом новцу, државним папирима, уложеним књижицама митровачке штедионице им српског есконтног деоничарског друштва а у висини од половине своте годишње закупнине положити.

Закупнина пак има се у 1/4 годишњим оброцима унапред плаћати. —

Нацрт закупног уговора изложен је код овог градског поглаварства на свачији увид за време уредовних часова.

Градско поглаварство у Митровици 22. јула 1883.

Милекић, градоначелник. 2—3

СТЕЧАЈ.

На овдашњој српској православној основној школи упражњена су два учитељска мјеста и то једног учитеља са 500 фор. и једне учитељице са 400 фор. годишње плате а ув то још стан у нарави и огрев.

На ова два мјеста имају право они, који засвједочавају, да су свршили редовито потребите педагогијске науке. Првенство имаду муж и жена ако обадвоје посједују учитељску науку, т. ј. да су свршили добрим успјехом преперандију. — Ко жели ова мјеста заузети нека изволи своју документима инструирану молбу најдаље до 15. августа по старом овој општини поднети.

У Бјељини 10. јула 1883.

2—2 Црквено-школски одбор.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Соку отвара се стечај, плата годишња је 150 фор. паушала 6 фор. од спровода 50 новч. — 36 кибли чиста жита, 2 ланца ораће земље и 1 ланац међе, 3 хвата тврди дрва, и слободан стан с баштом. — Осим прописаних дужности обвезан је учитељ и у цркви појати.

Који желе ово место получити имају своје молбенице до 20 августа на потписаног приносити.

У Соки (Post Bánlok) 11. јула 1883.

Александер Јанковић, подпреседник.
3—3

Оглас о продаји шишарице.

Дне 14. августа 1883. у 11 сахата пре подне хоће се код господарственог уреда петроварадинске имовне обћине у Митровици, продаја овогодишњег урода шишарица у имовним шумама путем писмени евентуално и устмени понуда обавити.

Процена шишарица као и остали увјети могу се 5 дана пред дражбу а и на дан саме дражбе код овог уреда увидити. — 3—3

Господарствени уред Митровице 25 јула 1883.

Шпецерајска, гвожђарска и мешовита трговина
МИЛИСАВА ПЛАВШИЋА
у Илоку
потребује једног млађег солидног помоћника. 1—3

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА
ПЕТРА М. АНТОНИЈЕВИЋА
у Земуну
потребује једног млађег помоћника и једног шегрта. 1—3

ПОМОЋНИКА старијега и млађег, веште продавце, и који осим српски, савршено немачки говоре, требам за моју мануфактурну и помодну радњу за 15. септембар. 1—3
Рума. **Васа Ј. Максимовић.**

ГВОЖЂАРСКА ТРГОВИНА
Ц. ЦУБЕРТА
у Новом Саду
потребује једног шегрта, који одма ступити може. 1—3

ТРГОВИНА СУКНА, ПЛАТНА И РУБЉА
М. БАСТИЋА
у Загребу
треба јодног вештог и добро препорученог старијег помоћника. 3—3

ОБЈАВА.

Илочка деоничка среска штедионица у Илоку прима улоге и плаћа камату од 7%.

4—6 **Равнатељство.**

БРАЋА КАРАПЕШИЋИ
ИЗ БЕОГРАДА
потребују за своје радње по једног помоћника и то за гвожђареку који је бар две године и порцуланско-стакларску радњу који је најмање једну годину као калфа провео (сервирао).

Они који би желили ова места заузети нека се писмом са документима обрате, означивши плату за коју би ступити желели, рачунајући бесплатан стан и храну. 3—3

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
Г. ГЕОРГИЕВИЋА
у Новом Саду
потребује помоћника који говори српски, немачки и мађарски. Потребан је и један практикант, који је овдашњи. 2—3

МАНУФАКТУРНА И МЕШОВИТОГ ЕСПАПА ТРГОВИНА
ГАВРЕ ЛЕТИЋА
у Тителу
потребује два млађа помоћника и једног шегрта из ваљане куће. 2—3

Одговорни уредник Миша Димитријевић.

Српска штампарија дра Светозара Милетића.